

Finançament fins al darrer moment

El model de finançament català és el principal escull amb què topen els partits polítics en la recta final de l'Estatut. Propostes, contrapropostes, debat sobre la constitucionalitat de les demandes, etc., tot plegat ha posat el finançament en el punt de mira de tothom, també de Madrid, vigilant i a l'expectativa de qualsevol filó que no s'ajusti a la Carta Magna. Si l'Estatut surt per les portes del Parlament, la segona guerra serà al Congrés.

Totes les enquestes fetes a Catalunya coincideixen a destacar que el nou model de finançament és més important que el nou Estatut, fins al punt que el 70% dels catalans consideren que el dèficit fiscal de Catalunya amb l'estat espanyol impedeix el progrés econòmic català (*La Vanguardia*, 25.07.2005).

De fet, l'única raó que justificaria una negativa de CiU al nou Estatut, i que podria arribar a ser ben entesa per la població, seria un nou model finançament ambigu, interpretable des de Madrid i poc blindat en els seus aspectes essencials, com ara el percentatge d'impostos a gestionar per la Generali-

El president del Govern espanyol, José Luis Rodríguez Zapatero, tindrà en el finançament català un dels esculls més difícils de superar per complir la seva promesa de respectar l'Estatut que s'aprovi a Catalunya.



tat i la naturalesa precisa de l'agència tributària catalana. I és que cal tenir present que en l'origen del nou Estatut hi ha una voluntat, més o menys explícita segons el partit polític però avui majoritària en la societat catalana, de reduir el dèficit fiscal català, és a dir, la diferència entre el que l'estat recapta i gasta anualment a Catalunya, i que les darreres estimacions disponibles situen en 11.307 milions d'euros (Generalitat, any 2001, 9,2% del PIB català) i en 14.230 milions d'euros (FUNCAS, any 2003, 9,5% del PIB català).

Pel que fa al Govern tripartit, fins fa poc aquest proposava cedir a l'estat el 50% de tots els impostos recaptats a Catalunya, fet que ha estat qüestionat per l'informe del Consell Consultiu. Si bé els consellers Castells i Huguet han estat fent una interpretació diferent del model de finançament proposat, segons com s'apliqués la proposta del Govern català aquesta podria donar resultats acceptables. Si finalment el mateix Govern retira aquest límit als impostos generats a Catalunya, pot quedar diluïda tota la pedagogia (tanta i bona, dins i fora de Catalunya) que el conseller Castells ha fet durant tants mesos.

Moure les darreres fitxes. De bò tranquil·lament s'avindrà ERC i el Govern tripartit a liquidar el límit esmentat a instàncies d'un dictamen no vinculant, amb tota la garantia de defensa de l'autogovern que aquesta suposava? A Alemanya, per exemple, és la mateixa Constitució la que determina el repartiment al 50% de l'impost de societats entre el govern de Berlín i els estats federals, per evitar abusos de poder de possibles majories absolutes al Bundestag (repartiment d'un impost de societats que és clau i que, per cert, té en compte els centres de producció als diferents estats a més de la seu social de l'empresa). No era el federalisme alemany, més simètric i homogeni que el nord-americà, el que inspirava la proposta federalista del PSC? Des de CiU, David Madí es pregunta "com s'explica que la Constitució permeti el concert econòmic basc i navarrès i que una proposta per a Catalunya que no és tan dràstica i que és a mig camí del concert no tingui cabuda a la Constitu-



El ministre Solbes ja no té cap excusa per no publicar les balances fiscals, ara que l'Institut d'Estudis Fiscals ha enllestit la proposta de metodologies per calcular-les.

ció? Aquest és un argument inacceptable i sospitós de poca consistència jurídica". També Francesc Homs ha advertit que el consell esmentat "no pot suplir el Parlament ni la voluntat popular que aquest representa".

I això que, segons publicava *El País* el passat 8 d'agost, la interpretació que l'estat pensava fer de la proposta del Govern tripartit era força restrictiva. D'una banda, es confirmava que l'augment de participació al 50%, que en la simulació feta per al 2005 significaria 6.700 milions d'euros d'augment dels recursos de la Generalitat, comportaria "l'eliminació d'una gran part de les transferències de l'estat" (l'any 2003 el govern i els ajuntaments catalans van rebre per aquest concepte 4.000 milions d'euros). D'altra banda, també es detallava com es fixaria a Madrid la solidaritat en el context del Consell de Política Fiscal i Financera, ampliada ara amb Ceuta i Melilla, i que comportaria pagar una quota anual a pagar. Després de les dues rebaixes, els guanys nets finals segons *El País* se situarien entre 1.800 i 3.000 milions d'euros del 2005, per bé que, atesa la composició del consell esmentat, on Catalunya es troba en clara minoria, més aviat podria ser la primera que no pas la segona. Una possible solució

seria que CiU i el tripartit fixin en l'Estatut que el 50% dels impostos catalans que cedim a l'estat cobreixin tant la prestació dels seus serveis com la quota de solidaritat, tal com va argumentar la professora de la UB Elisenda Paluzie al diari *Avui* el passat 2 de setembre: això permetria eliminar la segona rebaixa als guanys del model proposat, i situar-los per sobre dels 4.000 milions d'euros.

Concert econòmic solidari. Pel que fa a CiU, tot i renunciar a fixar un límit màxim al dèficit fiscal català, la seva darrera proposta manté la idea matriu del seu model de finançament i es basa en els tres punts següents: 1) El Govern català ha de recaptar i administrar els impostos i després pactar amb l'estat la quota de retorn, que inclouria tant els serveis que l'estat presta a Catalunya com l'aportació catalana a les altres autonomies. 2) El model de finançament no pot ser modificat per cap llei estatal, una condició que Mas va dir el passat dimecres 13 de setembre que Maragall va acceptar en la seva reunió d'abans de la diada. 3) CiU proposa ara un "moment zero": l'Estatut del 1979 estableix que la Generalitat ha de rebre una quantitat sobre el conjunt d'ingressos de l'estat,

resultat de la mitjana dels percentatges de població i d'esforç fiscal de Catalunya i calculat d'acord amb l'IRPF. Segons Artur Mas, la proposta de CiU comportaria "el doble de recursos dels que generaria la proposta del Govern tripartit, ja que en el primer any Catalunya rebria el 18,5% dels ingressos totals de l'estat, mitjana que resulta dels percentatges catalans en el total estatal de la població (16%) i l'esforç fiscal (21%).

Pel que fa a les balances fiscals, acaba de saber-se que l'Institut d'Estudis Fiscals, organisme adscrit a la secretaria d'Estat d'Hisenda i Pressupostos del Ministeri d'Economia espanyol, presentarà a les Corts a mitjan octubre la proposta de metodologies de càlcul d'aquestes entre el Govern estatal i les autonomies, segons informava Lluís Bou a l'*Avui* el dia 15 de setembre. Ara, doncs, el ministre Solbes no té cap excusa per no publicar les balances fiscals, ja que aquesta era la condició que ell mateix havia demanat.

En tot aquest context, convé a CiU com a partit aprovar el nou Estatut si no deixa prou clar que comportarà un salt quantitatiu i qualitatiu en l'autogovern, i regalar, així, als altres partits l'actiu de la seva aprovació consensuada? El nou model de finançament es confirma, doncs, com la discussió clau que mantindrà la incertesa del nou Estatut fins a l'últim moment.

Ramon Tremosa



El president Pasqual Maragall rep al Palau de la Generalitat el president de CiU, Artur Mas. L'entesa inicial d'aquella reunió va deixar pas a una etapa d'incertesa sobre el futur del nou Estatut.

Negociant el desconcert

El tortuós camí de la redacció del nou Estatut de Catalunya comença a acostar-se al seu final. La negociació del sistema de finançament, la caixa dels calés, ha acabat com era previsible, esdevenint la clau de volta de tot el procés. I, de moment, aquesta negociació està resultant molt calorosa, fins al punt que dijous passat, 15 de setembre, el PSC, seguit d'ICV, va decidir plantar ERC i CiU en una reunió negociadora al Parlament Català. La setmana havia començat més plàcida; quan el president de CiU, Artur Mas, feia pública la proposta de finançament de la fe-

deració nacionalista per al nou Estatut de Catalunya, tot feia pensar que l'arribada a un consens entre les tres forces del Govern -PSC, ERC i ICV- amb CiU podia ser possible.

Però poc va durar la sensació. En poques hores, la proposta de CiU va passar de ser "cosina germana" de la del tripartit, tal com va dir el conseller primer, Josep Bargalló (ERC), o de significar "un esforç de CiU per buscar un punt de trobada", segons apreciava el portaveu del PSC, Miquel Iceta, a ser una proposta amb alguns punts "políticament inviablès" per recollir "aspectes

Contra un continuisme suïcida



L'opinió de **Josep Huguet i Biosca**

Ens trobem sens dubte en els últims dies de la negociació final de l'Estatut i un dels punts principals per acabar de consensuar és el títol VI, que fixarà un nou model de finançament per a Catalunya. L'aprovació d'un nou model de finançament comportaria un canvi de filosofia radical en el nostre siste-

ma de finançament autònom. Passaríem d'una atribució de recursos per l'estat amb base al seu càlcul de les nostres necessitats, a un model en què per primera vegada nosaltres atribuïm els recursos impositius segons la valoració bilateral dels serveis que ens presta l'estat. Un nou model que també proposaria per primer cop criteris transparents de cooperació amb al-

tres territoris amb importants salvaguardes per a Catalunya.

Convé insistir en la transcendència d'atribuir recursos dependent de la valoració per acabar definint un bon model. No hem d'oblidar que una correcta valoració d'aquests serveis no hauria de generar cap tipus de dèficit fiscal, ja que són atribucions amb base a una contrapartida en serveis. Una quantitat que, fent una ràpida translació del *cupò* basc, se situaria en poc més del 2% del nostre PIB: el qual representaria una atribució impositiva a l'estat al voltant del 15% de la